

16. Oct. 1842

FAKTA

Dato:

16. Oct. 1842

Sidetæl:

Dagbog A, side 78-79

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 112-114;

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af

et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og

kærlighed, København 2018, s. 123-

124

TRANSSKRIFTION

16 Oct

Idag stod jeg op Kl: 9 og gabede og gider neppe levet Dagen igjennem, at jeg igjen kan komme til at sove. Saadanne bliver jeg tilmode af Dovenskab, ellers kjender jeg, Gud være lovet! aldrig til Kjedsomhed. Er jeg doven eller flittig? – flittig og livlig i 8-14 Dage og saa igjen doven, vranten, muggen og mut i 3 Uger, indtil Samvittigheden driver mig til at bestille noget, hvorved mit Sind vinder saa uendelig. Jeg kan male sommetider i en næsten utrolig Fart, og til andre Tider ikke komme af Stedet – er jeg flittig eller doven? senere sam[m]e Dag. •79• En Maler kan ikke være flittig paa den Maade, Haandværkeren kan være det; hans Flid kan kun vise sig derved om han er ret productiv, med en ret vedholden[de], pinende Hesteflid udretter han intet, tværtimod, hans bedste Arbeider fremkomme, naar han er oplagt til ret at glæde sig ved de Skjønheder hans Hænder formaae at fremlokke uden hans egen Fortjeneste. Naar denne Glæde er tilstede vil den ansføre ham til stedse bedre og bedre at fremstille, hvad der staaer for hans indre Øie, og saaledes faaer vi hans bedste Arbeider frem, uden Anstrængelse. Dette maa vel enhver Kunstner i høiere eller ringere Grad have følt, og jeg er derfor ikke selvkjærlig, naar jeg hele Timer kan sidde og glæde mig over mine egne Tegninger og Studier, sjældnere over mine udførte Sager, og i hvert Tilfælde kun over de Ting der under min Haand ere fremstaaede med en saadan Lethed, at jeg virkelig reent glemmer den tekniske Vanskelighed ved deres Tilblivelse. Saadanne Sager ere de eneste jeg troer har nogen ringe Fortjeneste, af hvad jeg har gjort, men denne Fortjeneste er jeg langt fra at tilregne mig selv. Jeg troer virkelig at deri ligger det guddommelige, at Billedet fremstaaer ved os med en Lethed, som vi ikke selv kunne forklare. Hvor ganske anderledes forholder det sig ikke med mine egne Skabninger, f: Ex: mit store Kitnæs,¹ og dog maa denne Lethed komme, om Arbeidet nogensinde skal faae Værd. De tidligste Stykker havde maaskee noget deraf; men de vare igjen saa ganske raae, og raat maa intet Kunstværk være, man maa ikke føle at det Kjønne deri er tilfældigt. –

¹ En dansk kyst, Statens Museum for Kunst, KMS412 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 134).

178. De faaet det Onske opfyldt: et faar en Copi af Larisse
Neergaards Portrait; men den er daerlig; jg vidste vel, det
var vanskeligt at copiere en laas Portraetning, men jg
traede dog at den Interesse, waarmed jg jgønde det, skulde
haave bragt betane Pled naar dette Forsog end over tidligere,
men nei! og dog, naar tit sidder jg ikke og betragter
den daerlige Tegning, naar jg dog traer at see nogle
af hendes Træk. O, ogsaa haan staaer for hoit for mig,
jg tror aldrig ventte at vinde hende, hvorfor kunde
jg ikke strax indsee det? Nu vil jg dog forekomme mig
selv itro, om hendes Billed lidt efter lidt fortraengte,
fordi min Fælelse ingen Næring fik. Hvor haert dog
inden Kjerlighed er saet og uselt, det Maer vel min hnd.

16 Oct

Adag staaer jg op kl. 9 og gaabde og gader neppe levet Dagen
igjennem, at jg igjen kan komme til at sove. Paadanne
blaar jg tilmede af Daaenskab, ellers kjender jg, Gud
sære Luner! aldrig til Kjedsomhed: Er jg daarn, eller
flittig? - flittig og bialig i 8-14 Dage og saa igjen daarn
trauten, muggen og mint i 3 Uger, indtil Samvit-
thigheden driver mig til at bestille noget, naar det mit
hnd minder saa vændelig. Jg kan male sommetider
i en naesten utrolig Fart, og til andre Tider ikke komme
af Stedet - er jg flittig eller daarn? senere same dag.

En Maler kan ikke være pligtig paa den Maade, Håndværkner 179.
kan være det; hans Flid kan kun vise sig dermed om han
er ret paa det, med en ret vedholden, pineuden Aesthetik
indvæltet kan intet, tværtimod, hans bedste Arbeider fremkom
me, naar han er oplagt til det at glæde sig ved de Ting
der hans Hænder formaaes at frembragte inden hans egen
Fortjeneste. Naar samme Glæde er til stede vil den anspre
kne ham til stødske bedne og bedne at frem stille, hvad der
staar for hans indre Qid, og saaledes faar vi hans bed
ste Arbeider frem, uden Anstrængelse. Dette maa vel enhver
Kunstner i hinne eller ringere Grad have følt, og jeg er derfor
ikke selvtjærlig, naar jeg hele Tiden kan sidde og glæde
mig over mine egne Tegninger og Skitser, og glæde mig
over mine indfærdte Sager, og i hvert Tilfælde kun saer de Ting
der inden min Hænder ere fremstaaede med en saad en
Lethed, at jeg virkelig nænt glemmer den tekniske Vanske
lighed ved disse Tilfælde. Saadanne Sager ere de eneste
jeg troer har nogen ringe Fortjeneste, af hvad jeg har gjort,
men denne Fortjeneste er jeg langt fra at tilregne mig selv.
Jeg troer virkelig at deri ligger det guddommelige, at
Billedet fremstaaer ved os med en Lethed, som vi ikke
selv kunne forklare. Hvor ganske anderledes forhal
der det sig ikke med mine egne Skitseringer, f. Ex:
mit store Kristus, og dog maa denne Lethed komme
an Arbeidet i nogen sinde skal faare Værd. De tidlige
Stykker havde maaskee meget deraf; men de vare ikke
saa ganske saae, og saet maa intet Kunstværk være,
man maa ikke føle at det kjønne deri er tilfødt. —